

Izvirna jezikovna različica te strani [es](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

španščina

Swipe to change

Dedovanje

Španija

Ta informativni list je bil pripravljen v sodelovanju s Svetom notariatov EU (CNUE).

1 Kako se sestavi razpolaganje za primer smrti (oporoka, skupna oporoka, dedna pogodba)?

Kar zadeva dedno pravo, ima Španija več pravnih sistemov. Ti neposredno veljajo za nešpanske rezidente na ozemljih, ki nimajo španske, ampak lastno zakonodajo. Za španske državljane je treba uporabiti merilo regionalnega državljanstva (povezava s posameznim upravnim ozemljem v skladu s španskimi notranjimi pravili) – člen 36 Uredbe (EU) št. 650/2012 z dne 4. julija 2012.

Kar zadeva oporočna razpolaganja, je treba razlikovati med pravno ureditvijo na podlagi splošnega civilnega prava, kakor je določena s civilnim zakonikom iz leta 1889 in večkrat spremenjena, zlasti od objave španske ustave iz leta 1978, in pravno ureditvijo na podlagi lokalnih ali posebnih zakonov tistih avtonomnih skupnosti, ki imajo pristojnosti na področju civilnega prava (Galicija, Baskija, Navarra, Aragonija, Katalonija in Baleari).

V skladu s splošnim civilnim pravom je listina o dedovanju oporoka, saj dedna pogodba ali skupna oporoka praviloma ni priznana. Oporoka je lahko: odprta: to je običajni način sestavljanja oporoke – pred notarjem. Notar jo sestavi in torej pozna njeno vsebino, ki se vključi v notarjevo uradno evidenco in prek generalnega direktorata za registre in notarje priglasijo v splošni register oporok na ministrstvu za pravosodje;

zapečateni, ki se ne uporablja več: ta oporoka se notarsko overi, notar pa z vsebino oporočnega razpolaganja ni seznanjen;

lastnoročna: ta oblika oporoke se redko uporablja; lastnoročno jo napiše oporočitelj, ki vsako stran podpiše in datira, poleg tega pa mora upoštevati več posebnih formalnih zahtev. Oporoka vsebuje poslednjo voljo oporočitelja.

Splošno civilno pravo je na voljo na spletišču Uradnega lista Španije (<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>). Prevod tega besedila v angleški in francoski jezik je na voljo na naslovu: <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225/ListaPublicaciones.html>.

Lokalno ali posebno pravo (*Derechos forales o especiales*) vsebuje lastna pravila o oporokah na vsakem od navedenih ozemelj, na katerih so priznani drugačni in posebni koncepti. Na nekaterih ozemljih sta skupna oporoka in dedna pogodba priznani.

Besedilo posebne zakonodaje na podlagi lokalnega ali posebnega prava je na voljo na naslednjem naslovu:

<http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>.

2 Ali mora biti razpolaganje overjeno in na kakšen način?

Oporoke, sestavljene pred notarjem, mora zadevni notar, ne da bi to oporočitelj zahteval, registrirati v splošnem registru oporok, ki ga, kot je bilo navedeno, vodi generalni direktorat za registre in notarje na ministrstvu za pravosodje. Če oporoka obstaja, so v tem registru navedeni datum najnovejše oporoke, prejšnje oporoke in javni notarski zapisi, v katere je navedena oporoka vključena. Če notar, ki je oporoko sestavil, poklica ne opravlja več, lahko notarska združenja zagotovijo najnovejše informacije o notarju ali arhivu, v katerem je morda oporoka (<http://www.notariado.org>).

Ta register ni javno dostopen. Do njega lahko dostopajo le osebe, ki lahko po oporočiteljevi smrti dokažejo, da imajo pravni interes za dedovanje. Dostop ima tudi oporočitelj ali do oporočiteljeve smrti njegov posebni zastopnik, v primeru poslovne nesposobnosti pa je mogoče do registra dostopati tudi na podlagi odločbe sodišča.

3 Ali je svoboda do razpolaganja za primer smrti omejena (npr. z nujnim deležem)?

V skladu s španskim splošnim pravom so nekateri sorodniki upravičeni do dela dediščine v obliki nujnega deleža. V skladu s civilnim zakonikom je „nujni delež [...] delež zapuščine, ki ga oporočitelj ne more razdeliti, saj so do njega po zakonu upravičeni nekateri dediči, ki se imenujejo ‚nujni dediči‘“.

Nujni dediči so:

otroci in potomci za svoje starše in prednike;

če teh ni, starši in predniki za svoje otroke in potomce;

vdovec ali vdova na način, določen z zakonom.

Nujni delež otrok in potomcev sta dve tretjini zapuščine očeta in matere. Vendar lahko slednji eno od dveh tretjin, ki sestavljata nujni delež, razdeli, da bi povečal dediščino svojih otrok ali potomcev. Preostala tretjina se lahko prosto razdeli. Pri nujnem deležu se pravica razdeli za celotno premoženje, saj se na splošno izplača v naravi, z nekaj izjemami.

Lokalno ali posebno pravo vsebuje različna pravila, ki v zvezi z nujnimi deleži določajo posebne določbe. Vsako od teh pravil je treba preučiti, da se določijo posebni vidiki, ki se urejajo na vsakem od teh ozemelj in obsegajo od nujnega deleža *pars bonorum* (se izplača v naravi) do nujnega deleža *pars valorum*, ki velja v Kataloniji in vključuje pravico do deleža vrednosti premoženja, ki se izplača v denarju in je preprosta posojilna pravica, pa tudi simboličen nujni delež, kot v Navarri, za katerega je v oporočiteljevi oporoki potreben le običajni obrazec, ki ga je treba plačati.

4 Kdo in koliko deduje, če razpolaganja za primer smrti ni?

Še enkrat je treba opozoriti, da ima Španija sedem sistemov dedovanja. Če oporoka ne obstaja, se v skladu s splošnim civilnim pravom dediščina po zakonu razdeli v naslednjem zaporedju: otroci, starši (v obeh primerih ima zakonec pravico uživanja na eni tretjini sorazmerno z eno tretjino oziroma eno polovico dediščine, za katero velja pravica uživanja), vdovec ali vdova, pokojnikovi sorodniki in država. V primeru zakonitega dedovanja v korist sorodnikov lahko dedujejo le sorodniki do četrtega kolena (tj. bratrance in sestrične). Pravica do zakonitega dedovanja za bolj oddaljene sorodnike ne velja.

Lokalno pravo glede tega vsebuje posebne določbe. Poleg možnosti, da dedujejo potomci, predniki, vdove/vdovci in drugi sorodniki, se z lokalnim pravom priznava možnost, da v obliki in pod pogoji iz pravil, ki to urejajo, deduje tudi avtonomna skupnost na svojem ozemlju ali pa celo določena institucija.

5 kateri organ je pristojen:**5.1 glede vprašanj dedovanja?**

Za odločanje o dedovanju in pravicah do dedovanja so pristojni notarji, odvisno od sorodstva, in sodišča.

Če je dedič španski državljan ali ne, mora dediščino prejeti v Španiji, izjava o sprejemu ali odpovedi dediščini ter izjava o sprejemu na podlagi popisa pa se lahko poda pred španskim konzulom ali diplomatom s konzularnimi funkcijami. Zaradi ekstrateritorialne funkcije pa ti nimajo pristojnosti obravnavanja nepravdnih postopkov (*expedientes de jurisdicción voluntaria*), ki jih obravnavajo notarji na španskem ozemlju (kot so zakonite izjave dedičev).

5.2 za sprejem izjave o odpovedi dediščini ali njenem sprejemu?

Običajno sprejem in odpoved dediščini poteka pred notarjem, so pa posebni primeri, v katerih takšen sprejem ali odpoved poteka pred sodiščem. Izrecni sprejem je mogoč tudi z zasebno listino. Kljub temu je zaradi evidence in v primeru, če gre za dodelitev premoženja, potrebna javna notarska lista, odpoved pa se lahko poda pred organom, ki je pooblaščen za posredovanje v primerih v zvezi z dedovanjem. To ne vpliva na morebitno posredovanje španskega konzula ali diplomata s konzularnimi funkcijami, kot je bilo že navedeno.

5.3 za sprejem izjave o odpovedi volilu ali njegovem sprejemu?

Na splošno notarji, v skladu s pojasnili iz prejšnjega odgovora.

5.4 za sprejem izjave o odpovedi nujnega deleža ali njegovem sprejemu?

Nujnemu deležu se ni mogoče odpovedati ali ga sprejeti, temveč se prejme z dodeljenim volilom ali dodelitvijo dediščine, razen v primeru pravnega postopka, v katerem se določi plačilo zneska ali premoženja v breme dediščine.

V zunaj sodnih zadevah notarji na splošno obravnavajo vse vrste izjav v zvezi z dedovanjem, pri čemer veljajo pojasnila iz prejšnjega odgovora.

Poudariti je treba, da ima lokalno in posebno pravo avtonomnih skupnosti v okviru španskega prava posebne določbe glede sprejema dediščine ali odpovedi dediščini. V splošnem pravu na splošno delni sprejem ali odpoved ni mogoč, obstaja pa nekaj izjem, kot so povečanje dediščine na delež, ki presega nujni delež, prejemnik prednostnega volila, ki je hkrati dedič in volilojemnik, in nekateri primeri, ko je določenih več volil.

6 Kratek opis postopka za ureditev dedovanja v nacionalnem pravu, vključno z likvidacijo zapuščine in delitvijo premoženja (to vključuje informacijo, ali postopek dedovanja začne sodišče ali drugi pristojni organ na lastno pobudo).

Če so posamezniki s pravico do dedovanja sklenili dogovor, se dediščina poravna pred notarjem, v nasprotnem primeru pa pred sodiščem. Vsi ti koraki se sprejmejo na zahtevo ene od zainteresiranih strani.

Sodni postopek delitve dediščine obsega dve ločeni fazi:

popis in cenitev premoženja iz zapuščine,

delitev in dodelitev premoženja.

Na zahtevo strank lahko sodišče v zvezi s premoženjem iz zapuščine sprejme tudi intervencijske ali upravne ukrepe.

7 Kako in kdaj postane posameznik dedič ali volilojemnik?

Status dediča ali volilojemnika se pridobi ob sprejemu dediščine ali volila. Dediščina se lahko sprejme brezpogojno ali na podlagi popisa. Brezpogojni sprejem je lahko izrecen (z javno ali zasebno listino) ali molčeč (oseba z dejanji, do katerih bi bila upravičena le kot dedič, nedvoumno izrazi namero o sprejetju). Kljub temu je zaradi evidence in v primeru, če gre za dodelitev premoženja, potrebna javna notarska lista.

8 So dediči odgovorni za dolgove pokojnika, in če je tako, pod katerimi pogoji?

Pri brezpogojnem sprejemu ali sprejemu brez popisa dedič odgovarja za vse obveznosti iz zapuščine, za poravnavo katerih morda ne bo zadostovalo le podedovano premoženje, ampak bo morda potrebno tudi njegovo lastno premoženje.

Če dedič dediščino sprejme na podlagi popisa, mora poravnati dolgove in druge obveznosti iz zapuščine le do vrednosti premoženja iz zapuščine.

9 Kateri dokumenti in/ali informacije so običajno potrebni za vpis nepremičnine?

Za vpis nepremičnine so potrebni javna lista o sprejemu dediščine, ki jo izda notar, kjer je primerno, pa zadevni sklep sodišča, ter dopolnilni dokumenti, lista o dedovanju (oporočka, pogodba), kjer je sprejeta, izjava dedičev, popolna smrtovnica in potrdilo, ki ga izda splošni register oporok.

9.1 Je imenovanje upravitelja obvezno ali obvezno na zahtevo? Kaj je treba storiti, če je obvezno ali obvezno na zahtevo?

Na podlagi španske zakonodaje imenovanje upravitelja (*administrador*) ni zahtevano, vendar se je mogoče o njem v določenih okoliščinah dogovoriti v postopku delitve dediščine.

9.2 Kdo lahko izvrši pokojnikovo razpolaganje za primer smrti in/ali upravlja s premoženjem?

Če je bil v oporki imenovan izvršitelj (*albacea*) (na podlagi splošnega prava), ta upravlja zapuščino.

Oporočitelj lahko v oporoki imenuje tudi revizorja (*contador partidor*) za zapuščino, ki bo to ocenil in razdelil premoženje.

Na splošno je mogoče imenovati tri osebe – izvršitelja, revizorja in upravitelja, vsi pa imajo pooblastila za upravljanje, ki jih lahko spremeni oporočitelj ali sodnik, v nekaterih primerih pa tudi dediči.

9.3 Katera pooblastila ima upravitelj?

Glavne funkcije upravitelja zapuščine so:

zastopanje zapuščine,

redna predložitev računov,

ohranjanje premoženja iz zapuščine in vsa druga dejanja upravljanja, ki se lahko zdijo potrebna.

10 Kateri dokumenti, ki dokazujejo status in pravice upravičencev, se običajno izdajajo po nacionalnem pravu med postopkom dedovanja ali ob koncu postopka? Ali imajo dokazno moč?

Če zapuščinski postopek poteka pred notarjem, ta izda javno listino, ki ima popolno dokazno moč.

Če zapuščinski postopek poteka pred sodiščem, se sporna vprašanja rešijo s sklepom sodišča, ki je, kar zadeva pravice oseb, ki bodo dedovale, zadostna lista in jo notar potrdi v skladu z zakonom.

Zadnja posodobitev: 31/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.